

Češki organ, pristojen za konkurenco, lahko sankcionira učinke svetovnega kartela, ki so nastali v Republiki Češki pred njenim pristopom k EU

Komisija ni pristojna za sankcioniranje teh učinkov kartela, čeprav se je ta končal šele po tem pristopu

Ta zadeva se nanaša na svetovni kartel na trgu plinsko izoliranih stikalnih naprav (GIS¹), v katerem je bilo v različnih obdobjih med letoma 1988 in 2004 udeleženih več evropskih in japonskih elektrotehničnih podjetij. Tako Komisija² kot češki organ, pristojen za konkurenco, sta obravnavala ta kartel in zadevnim podjetjem naložila globe. V tem okviru je češki organ, pristojen za konkurenco, začel postopek pozneje kot Komisija, njegova odločba pa je bila sprejeta po odločbi Komisije. Ta postopka in naložitev glob so bili izvedeni po 1. maju 2004, dnevu pristopa Republike Češke k Evropski uniji.

Komisija je preučevala protikonkurenčne učinke kartela na trgu Unije in je uporabila pravila Unije o konkurenci³. Češki organ, pristojen za konkurenco, pa je preučeval učinke kartela na češkem ozemlju in pri tem uporabil češko konkurenčno pravo. Češki organ je sankcioniral le učinke kartela v Republiki Češki pred 1. majem 2004.

Družba Toshiba in druge družbe, udeleženke kartela, so zoper odločbo češkega organa, pristojnega za konkurenco, vložile tožbo pri češkem sodišču. Menile so namreč, da je ta odločba v nasprotju z evropskimi pravili o konkurenci (v obravnavani zadevi pravili iz Uredbe št. 1/2003), po katerih je organom držav članic, pristojnim za konkurenco, samodejno odvzeta pristojnost, kadar Komisija začne postopek za ugotovitev kršitve pravil o konkurenci. V zvezi s tem so poudarile, da je po ugotovitvah Komisije kartel prenehal 11. maja 2004 – to je po pristopu Republike Češke k Uniji – in da se odločba Komisije nanaša tudi na učinke kartela na češkem ozemlju. Te družbe so trdile, da so bile sankcionirane dvakrat, ker jim je češki organ, pristojen za konkurenco, naložil globo za kršitev, ki je že bila predmet odločbe na evropski ravni. Taka praksa pa naj bi bila v nasprotju s pravilom o prepovedi kumuliranja sankcij za ista dejanja (načelo *ne bis in idem*).

Krajský soud v Brně (okrožno sodišče v Brnu, Republika Češka) je Sodišče vprašalo, ali dejstvo, da je Komisija s svojo odločbo ugotovila, da je kartel prenehal nekaj dni po pristopu Republike Češke k Evropski Uniji in da je češki organ, pristojen za konkurenco, začel postopek in sprejel

¹ GIS so glavni sestavni del elektro razdelilnih postaj in so namenjene pretvorbi visokonapetostnega toka v nizkonapetostni tok in obratno. Varujejo transformator pred preobremenjenostjo in/ali izolirajo tokokrog z napako in transformator.

² Komisija je z odločbo C(2006) 6762 konč. z dne 24. januarja, 2007 naložila globe v skupnem znesku 750,71 milijonov EUR. Podjetja, ki so jim bile naložene globe, so na Splošno sodišče vložila tožbo za razglasitev ničnosti odločbe Komisije in predlagala znižanje glob, ki so jim bile naložene; za zadeve v zvezi z evropskimi podjetji glej sodbe Splošnega sodišča z dne 3. marca 2011 v zadevi Siemens AG proti Komisiji (T-110/07), v združenih zadevah Areva, Areva T & D Holding SA, Areva T & D SA, Areva T & D AG, Alstom proti Komisiji (T-117/07 in T-121/07) in združenih zadevah Siemens AG Österreich, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co. KEG, Siemens Transmission & Distribution Ltd., Siemens Transmission & Distribution SA, Nuova Magrini Galileo SpA proti Komisiji (od T-122/07 do T-124/07), glej tudi sporočilo za medije št. [15/11](#); za zadeve v zvezi z japonskimi podjetji glej sodbe Splošnega sodišča z dne 12. julija 2001 v zadevah Hitachi in drugi proti Komisiji (T-112/07), Toshiba proti Komisiji (T-113/07), Fuji Electric Co. Ltd proti Komisiji (T-132/07) in Mitsubishi Electric proti Komisiji (T-133/07), glej tudi sporočilo za medije št. [70/11](#).

³ Komisija je začela postopek za naložitev glob na podlagi člena 81 ES in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (Sporazum EGP) v povezavi z Uredbo št. 1/2003.

odločbo po 1. maju 2004, datumu, ko je prav tako začela veljati Uredba št. 1/2003, pomeni, da češki organ, pristojen za konkurenco, povsem izgubi pristojnost za preučevanje in sankcioniranje učinkov, ki so nastali pred tem pristopom.

Sodišče je najprej opozorilo, da je pravo Unije za Republiko Češko zavezujoče od njenega pristopa, torej 1. maja 2004, in da velja v tej državi pod pogoji, določenimi s pogodbami in aktom o pristopu. V zvezi s tem niti pogodbe niti akt o pristopu Republike Češke ne vsebujejo indikacij v prid retroaktivni uporabi pravil Unije o konkurenci za protikonkurenčne učinke, ki so v tej državi nastali pred njenim pristopom. Če torej takih izrecnih indikacij ni, načelo pravne varnosti zahteva, da se ti učinki presojujejo glede na pravna pravila, ki so veljala ob nastanku tega položaja, to je češko pravo. Sodišče je ugotovilo, **da se pravila o konkurenci prava Unije ne uporabljajo za protikonkurenčne učinke tega kartela, ker so ti na ozemlju Republike Češke nastali pred njenim pristopom k Uniji.**

Dalje, glede razmejitve pristojnosti nacionalnih organov in Unije na področju omejevalnih sporazumov je Sodišče opozorilo, da je v skladu z Uredbo št. 1/2003 pristojnost za uporabo **pravil Unije o konkurenci** razdeljena med Komisijo in organi držav članic, pristojnimi za konkurenco. Vendar je Sodišče pojasnilo, da je tem ta pristojnost odvzeta, če Komisija začne postopek za naložitev globe. Poleg tega, ker je Komisija začela tak postopek, nacionalni organi izgubijo tudi možnost uporabe **določb nacionalnega prava, ki prepovedujejo omejevalne sporazume.**

Vendar je Sodišče poudarilo, da **pravila Unije o konkurenci ne določajo, da postopek, ki ga začne Komisija, nacionalnim organom, pristojnim za konkurenco, trajno in dokončno odvzame pristojnost za uporabo nacionalne zakonodaje na področju konkurence.** Nasprotno, **pristojnost nacionalnih organov se obnovi, ko je postopek, ki ga je začela Komisija, končan,** saj se pravo Unije in nacionalno pravo na področju konkurence uporabljata hkrati. Evropska in nacionalna pravila o konkurenci namreč obravnavajo omejevalna ravnanja z različnih vidikov, njihova področja uporabe pa se ne prekrivajo. Vendar je Sodišče pojasnilo, da nacionalni organi, pristojni za konkurenco, ne morejo ravnati v nasprotju z odločbo, ki jo je sprejela Komisija.

Poleg tega lahko nacionalni organi, potem ko je Komisija sprejela odločbo, odločajo o omejevalnem sporazumu na podlagi konkurenčnega prava Unije, če spoštujejo odločbo Komisije. V zvezi s tem je Sodišče poudarilo, da se pristojnost organov držav članic, pristojnih za konkurenco, obnovi tudi za vse druge morebitne odločbe, ki jih lahko Komisija sprejme na podlagi Uredbe št. 1/2003, in ne le, če se Komisija odloči, da za omejevalni sporazum ne bo uporabila pravil Unije o konkurenci.

Sodišče je zato odgovorilo, da češki organ, pristojen za konkurenco, lahko odloča o protikonkurenčnih učinkih kartela, ki so v Republiki Češki nastali pred njenim pristopom.

Nazadnje, Sodišče je ugotovilo, da je Komisija sankcionirala le posledice kartela v Evropskem gospodarskem prostoru⁴, saj je izrecno navedla stare države članice Unije in države podpisnice Sporazuma EGP. Odločba Komisije torej ne sankcionira morebitne protikonkurenčne učinke tega kartela na ozemlju Republike Češke v obdobju pred njenim pristopom. Ta ugotovitev je poleg tega potrjena z dejstvom, da Komisija v svoji odločbi za izračun zneska glob ni upoštevala držav, ki so pristopile k Uniji 1. maja 2004.

Ker je češki organ, pristojen za konkurenco, sankcioniral le učinke kartela, ki so nastali na češkem ozemlju pred 1. majem 2004, in ker Komisija teh učinkov ni upoštevala pri naložitvi glob, je Sodišče ugotovilo, da ob neobstoju kumuliranja sankcij **načelo ne bis in idem ni bilo kršeno.**

⁴ Evropska unija, Islandija, Lihtenštajn in Norveška.

OBVESTILO: Predlog za sprejetje predhodne odločbe sodiščem držav članic omogoča, da v okviru sporov, ki jih obravnavajo, vprašajo Sodišče o razlagi prava Unije ali mu predlagajo, naj odloči o veljavnosti akta Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.